

حضرت آیت الله جنتی «دامت برکاته»

دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم

بدینوسیله گزارش جلسات هزار و صد و شصت و چهارم، هزار و صد و شصت و پنجم و هزار و صد و شصت و ششم مجمع مشورتی فقهی شورای محترم نگهبان مورخ ۱۰ و ۱۱ و ۱۲/۰۱/۱۳۹۸ مشتمل بر بررسی یک لایحه ارائه شده به شرح ذیل تقدیم می گردد:

دستور. لایحه تمدید مدت اجرای آزمایشی قانون ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد.

ماده ۱. بند (الف)، فساد در این قانون هرگونه فعل ...

پژوهشی: ۱. نظر اکثر قریب به اتفاق اعضاء این بود که عبارت: «با نقض قوانین و مقررات...» به ماقبل خود برمی گردد البته یکی از اعضاء نظرشان این بود که احتمال دارد این عبارت مرتبط به ماقبل و مابعد خود باشد.
۲. اگر «منافع» شامل همه نوع منافع از جمله منافع شخصی گردد اطلاق فساد به ضرر و زیان رساندن به منافع شخصی مشکل است.

ماده ۳، بند (الف)، کلیه قوانین و مقررات اعم از تصویب نامه ها، دستورالعمل ها ...

پژوهشی: به اطلاع عموم رساندن و در دیدگاه عموم قراردادادن موارد ذکر شده در این بند، موجب اطلاع پیدا نمودن دشمنان و بدخواهان نظام از آن و سوء استفاده آنان می باشد و لذا دارای ایراد می باشد. (۲ رای از ۸ رای)
توضیح این که تبصره یک نیز رافع این ایراد نمی باشد زیرا مفاد تبصره یک تنها قراردادهای دارای ماهیت امنیتی و نظامی و یا مواردی که به موجب قوانین افشاء آنها ممنوع است را شامل می گردد و شامل مواردی که قانونی در مورد منع افشاء اطلاعات آن وجود ندارد ولی روشن است که نباید افشاء گردد نمی شود و حال آن که مفاد این بند موجب افشاء نمودن آن می گردد.

ماده ۱۳، بند (ب)، ... معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور موظف است حداکثر ظرف سه ماه ...

پژوهشی: تعیین موارد استثناء و بعضی از ضوابط نوعی قانون گذاری بوده و احاله آن به آئین نامه خلاف اصل ۸۵ قانون اساسی می باشد. (۲ رای از ۸ رای)

ماده ۳، تبصره ۷، تاخیر در ورود اطلاعات مذکور در ...

پژوهشی: ۱. مبنی بر ایرادات مذکور در بندهای فوق، دارای ایراد است.
۲. اصلاح عبارت «ورود اطلاعات» به «وارد کردن اطلاعات» یا «رساندن اطلاعات» مناسب است.

ماده ۴: به منظور پیش گیری از شکل گیری فساد طبق تعریف ...

پژوهشی: نظر بعضی از اعضاء این بود که حصر نمودن وظیفه پوشش دادن اطلاعات در وزارت اطلاعات و عدم استفاده از اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی خلاف شرع می باشد.
در مقابل نظر اکثر اعضاء این بود که ماده دارای مفهوم نبوده و از آن حصر استفاده نمی شود.

ماده ۴، تبصره ۱، وزارت اطلاعات نیز در پرونده‌های فساد مالی کلان ضابطه قوه قضائیه ...

پرسش: ۱. اصلاح عبارت «ضابطه» به «ضابط» لازم می‌باشد.

۲. نظر بعضی از اعضاء این بود که حصرنمودن ضابط قوه قضائیه در وزارت اطلاعات و عدم استفاده از اطلاعات سپاه پاسداران و نیروی انتظامی خلاف شرع می‌باشد.

ان قلت: مستفاد از لفظ «فیز» آن است که ضابط‌های دیگری نیز وجود دارد و وزارت اطلاعات نیز یکی از آن‌ها است.

قلت: مراد از «فیز» آن است که همان‌گونه که در اصل ماده چهارم از وزارت اطلاعات به عنوان پوشش دهنده اطلاعات استفاده می‌شود در قوه قضائیه نیز از این وزارت به عنوان ضابط این قوه استفاده می‌شود.

در مقابل نظر اکثر اعضاء این بود که چنین حصری استفاده نمی‌شود و مراد از لفظ «فیز» آن است که وزارت اطلاعات نیز مانند بعضی مراجع دیگر، به عنوان ضابط قوه قضائیه می‌باشد.

ماده ۶، هیاتی مرکب از یک نفر قاضی به انتخاب رئیس قوه قضائیه ...

پرسش: لازم است شرایط معتبر شرعی از جمله وثاقت، امانت‌داری و ایمان برای افراد هیات مذکور ذکر شود تا موجب تضییع حقوق افراد نگردد و این ایراد را چه بسا شورای محترم نگهبان در جلسه شماره ۲۹۲۴۴/۳۰/۸۷ مورخ ۱۳۸۷/۸/۲۷ متذکر شده‌اند و آورده‌اند که: «ایراد بند اول نسبت به اختیاری که در پاراگراف دوم بر هیات داده و دستگاه قضایی را موظف نموده است کماکان به قوت خود باقی است».

ماده ۶، تبصره ۴، هیات می‌تواند شعب متعدد با ترکیب ...

پرسش: لازم است افراد شعب متعدد، واجد شرایط معتبره شرعی از جمله وثاقت، ایمان و امانت‌داری باشند.

ماده ۷، دولت موظف است با همکاری سایر قوا ...

پرسش: آیا بعد از گذشت ۷ سال از این قانون، «منشور اخلاق حرفه‌ای کارگزاران نظام» تدوین شده است؟ همچنین آیا «رفنار حرفه‌ای و اخلاقی مقامات ...» مذکور در تبصره این ماده، تدوین شده است؟

ماده ۸، به منظور پیشگیری از شکل‌گیری فساد ...

پرسش: در فرضی که معاونت‌های مذکور وجود نداشته باشند لازم است قانون اصلاح شود.

ماده ۹، بند (ب) تبصره: آیین‌نامه مربوط به نحوه رتبه بندی حدود دسترسی ...

پرسش: با توجه به وسعت محدوده این آیین‌نامه از جمله رتبه بندی حدود دسترسی اشخاص، تدوین آیین‌نامه مذکور نوعی قانون‌گذاری بوده و خلاف اصل ۸۵ قانون اساسی می‌باشد. (۶ رای از ۸ رای)

ماده ۹، بند (د)، ظرف یک‌سال پس از تصویب این قانون برنامه‌راهبردی ...

پرسش: ۱. تدوین برنامه راهبردی، شبیه قانون‌گذاری داشته و شبیه مخالفت با اصل ۸۵ را دارد. (۴ رای از ۸ رای)

۲. با توجه به این‌که مفاد لایحه، اجرای آزمایشی این قانون به مدت ۶ ماه می‌باشد ظرف زمانی یک‌ساله در این بند یا سه‌ساله در بند (ه) این ماده یا موارد مشابه دیگر قابل تامل می‌باشد.

ماده ۱۱: قوه قضائیه موظف است بند «الف» و «ب»

﴿رسلی﴾ نظر بعضی از اعضاء محترم این بود که موظف نمودن قوه قضائیه به ارائه لایحه خلاف اصل ۵۷ و ۱۵۸ قانون اساسی می‌باشد.

ماده ۱۱، بند (ب) تبصره ۱: شرایط قضات دادسرا و دادگاه ...

﴿رسلی﴾ تعیین شرایط قضات دادسرا و دادگاه توسط آیین‌نامه نوعی قانون‌گذاری بوده و خلاف اصل ۸۵ و ۱۶۳ قانون اساسی می‌باشد.
(بعضی از اعضاء)

در مقابل نظر بعضی دیگر از اعضاء این بود که شرایط کلی قضات توسط قانون معین می‌گردد و آنچه توسط آیین‌نامه تعیین می‌گردد شرایط خاص این مصداق از قاضی می‌باشد مانند بیان شرایط قاضی دادگاه ویژه.

ماده ۱۱، بند (ج) تبصره: آیین‌نامه این سامانه و زمان‌بندی اجرای آن ...

﴿رسلی﴾ نظر بعضی از اعضاء این بود که تدوین آیین‌نامه در محدوده ذکر شده در این تبصره، نوعی قانون‌گذاری بوده و خلاف اصل ۸۵ قانون اساسی می‌باشد.

ماده ۱۲، بند (الف): ظرف دو سال نسبت به تکمیل و اجرای ...

﴿رسلی﴾ نظر بعضی از اعضاء این بود که حدود دسترسی اشخاص نوعی قانون‌گذاری بوده و مشخص نمودن آن توسط آیین‌نامه چه بسا مخالف با اصل ۸۵ قانون اساسی می‌باشد.

ماده ۱۲، بند (ت)، تبصره ۱: ورود اطلاعات ...

تکلیف تبدیل نمودن لفظ «ورود» به «وارد کردن» مناسب است.

ماده ۱۶، پس از راه‌اندازی هریک از ...

تکلیف تبدیل لفظ «قصور» به «گوتاهی» مناسب است.

ماده ۱۷، تبصره: اشخاصی فوق در صورتی مشمول ...

﴿رسلی﴾ اطلاق تبصره خلاف شرع دانسته شد. (اتفاق آراء)

توضیح این که بر اساس تبصره ماده ۱۳، کارکنان مطلع از جرائم مذکور، موظف به گزارش آن می‌باشند و بعضی کارکنان ممکن است بر اساس عمل به این وظیفه، جرائم اطلاع یافته از آن را، گزارش دهند ولیکن شرعا و قانونا نتوانند آن را اثبات نمایند و علی‌هذا عدم حمایت قانونی و تامین امنیت ایشان نسبت به موارد (الف) و (د) از اقدامات حمایتی خلاف شرع می‌باشد.

ماده ۲۸، بند (الف): تهیه شاخص‌های اندازه‌گیری ...

﴿رسلی﴾ نظر بعضی از اعضاء این بود که تهیه شاخص‌های اندازه‌گیری، تعیین ضوابط بوده و نوعی قانون‌گذاری می‌باشد.

ماده ۲۸، تبصره: آیین‌نامه اجرائی این ماده ظرف سه ماه ...

﴿رسلی﴾ تصویب آیین‌نامه توسط سران قوا، خلاف اصل ۱۳۸ قانون اساسی می‌باشد.

ماده ۳۴، هرگونه افشاء اطلاعات پایگاه‌های

بزرگس: لازم است قانون مجازات انتشار و افشاء اسناد محرمانه و سری ملاحظه گردد تا حاوی مطالب خلاف شرع نباشد.

مجمع شورتی فقیه شورای نگهبان
محمد مهدی زنده‌دل